

NOTISER

Per Karsten: *Dansarna från Bökeberg. Om jakt, ritualer och inlandsbosättning vid jägarstenålderns slut*. Riksantikvarieämbetets arkeologiska undersökningar skrifter 37, Stockholm 2001. 191 s., ill. ISBN 91-7209-196-7.

Ett tyvärr allt för vanligt problem inom uppdragsarkeologin är att grävrapporterna blir klara på tok för lång tid efter att projektet har avslutats. Med tanke på det förvärrar det inte att det är rätt glest mellan de mer populärt hållna publikationerna. För det är trots allt (eller bör vara) för att ge en bredare allmänhet förståelse för flydda tiders förhållanden som det alls bedrivs arkeologi. Ett trevligt exempel på hur forskning och träget fältarbete kondenserats, eller snarare upphöjts till nöjsam läsning är Per Karstens *Dansarna från Bökeberg*. Här kombineras de för antikvariska rapporter sedvanliga planerna över fyndtätthet och illustrationerna av pilspetsar med personliga iakttagelser och funderingar. Tillsammans med finstämd poesi av Hjalmar Gullberg ges läsaren stimulerande glimtar av vardagsliv under jägarstenåldern i trakterna av en nedlagd skånsk dansbana. Och förutom att foga en ny pusselbit till vår förståelse för livsbetingelserna för sjutusen år sedan är boken en vitamininjektion i den ibland ganska sömniga debatten om hur arkeologi kan bedrivas och förmedlas.

Jacob Wiberg, Malmö

Folk i fest – traditioner i Norden. Jan-Öjvind Swahn (red.). Utg. av Globograf för Föreningen Norden, Höganäs 2000. 120 s., ill. ISBN 91-88524-21-3.

Vad är en fest? Vad tycker man i de nordiska länderna är värt att fira? De traditionella kyrkliga högtiderna, med reminiscenser från den katolska tiden och med vissa inslag från hednisk tid, firas naturligtvis, och skillnaderna är inte så stora mellan länderna. Vad som skiljer mest är de maträtter som hör hemma på festbordet.

Konfirmationen är fortfarande vanlig i de nordiska länderna, även om antalet konfirmander sjunker. Men på senare år har någon form av borgerlig konfirmation införts, där man diskuterar livsåskådningsfrågor. De stora "riktiga" brölloppen tycks vara på väg tillbaka, ofta efter att paren har varit sambor i många år. Om borgerliga begravningar skrivs inte mycket, inte heller om den nya seden att lägga blommor eller tända ljus på platsen för en olycka eller katastrof, annat än i en bildtext.

I alla länder, med Sverige som naturligt undantag, firar man självständighetsdagar eller minnet av befrielsen.

Jan-Öjvind Swahn, som är huvudredaktör, redogör för de svenska traditionerna, Anne Bergman och Carola Ekrem för de finländska, Michèle Simonsen för de danska, Bjarne Hodne för de norska och Finnur Magnússon för de isländska.

Kortfattat får vi en inblick i hur våra grannar firar såväl årets som livets högtider.

Margareta Tellenbach, Bjärred

Litteraturens gränsländ. Invandrar- och minoritetslitteratur i nordiskt perspektiv. Satu Gröndahl (red.). Centrum för multietnisk forskning, Uppsala 2002. 372 s., ill. English summaries. ISBN 91-86624-54-7.

"Det övergripande temat för artiklarna i den här antologin är en beskrivning av nordiska invandrar- och minoritetslitteraturer med utgångspunkt i mötena mellan minoritets- och majoritetssamhällen eller mellan olika litterära kulturer." Under senare år har många projekt startats, där bl.a. invandrade författare har fått möjlighet att berätta om sin kultur tack vare hjälp med översättning till majoritetsspråket. Sedan 1970-talet har invandrarlitteraturen vuxit fram utan tidigare motsvarighet i Norden och även de inhemska minoriteterna har fått större möjligheter att göra sina röster hörda.

De 17 artikelförfattarna kommer från olika discipliner vid olika nordiska universitet.

Margareta Tellenbach, Bjärred